

דפי אילון

„המכות זעזעו את כל גופי... אי אפשר לתארן...“

התמונה שהופיעה בעולם, וגם הגיעה לארץ, בה אני חבוש עיניים ועדיין בעל זקן מלא, אותו גידלתי בכורמה ובדרך.

משכו אותי, ואחרי כמה מטרים לקחו חוט-ברזל דק וקשרו את ידי בגסות כזאת שהבשר נחתך. נזרקתי למכונית גבוהה. היא התחילה לנוסע וסבלתי עינויים מפרקירידי הכזותות. ביקשתי את השוטר שיתיר לי את החוט, אך הוא רק קשר אותי ביתר תוקף.

הנסיעה ארכה כחמש דקות. הורדתי. הושבתי על כסא, והחוט הותר. החייל שיפסף לי את הפרקים. כנראה דאג שלא יישארו סימנים.

לא ידעתי לאן הובילה הנסיעה הארוכה. כיום ברור לי שהובלתי באותו יום מאיסמא-עיליה למחנה המסכ"ל המצרי בקאהיר, וכי נמסרתי בדרך מיד ליד.

„בכיתי מרוב עינויים...“

פשבתי על הכסא חבוש עיניים ושאלתי: „קצין? קולו של הסמל מאיסמאעיליה ענה לי: „מה אתה רוצה? שאלתי אם אנהנו נמצאים בפורט-סעיד.

הובלתי לחדר. שמעתי מוסיקה של רדיו. כמה אנשים דיברו בערבית, ונסחבתי במשיכת-

מונית ערבית בעזה. המצרים שהכירו היטב את המקום, ראו בתמונה זאת הוכחה ניצחת לכך שהייתי בין הלוחמים בעזה, בימי כיבוש העיר.

חולצה לתא. ההליכה ארכה כשמונה דקות. עלינו וירדנו מדרגות. נפתחה דלת-ברזל, מישהו פיפסף בכיסי, הוריד את הגורתי ונעלי ויצא.

הרמתי את התחבושת מעיני וראיתי שאני נמצא בתא ריק, ובו רק מיטה, מזרון ושמיכה על הרצפה. מצאתי מימיה מלאה, ושתיתי ממנה. חשבתי שזה הרגע המאושר בחיי. נפלתי על המיטה וניסיתי לישון.

הדלת נפתחה. נכנס חייל, כנראה אותו איש שמשך אותי כל הדרך. בפעם הראשונה ראיתי את פניו. היה זה גבר סודאני, גבוה, לבוש מדי חאקי, ופס אדום על כתפיותו.

„קום!“ אמר בערבית. שוב חבש את עיני והעמיד אותי אל הקיר, באותה פווה שהיתה זכורה לי ממכות-התופת של איסמאעיליה. לא יכולתי לעמוד על רגלי. שמעתי קול של גרירת המיטה והמזרון, וכעבור כמה דקות חזר החלל להכות אותי, באותו מקל בעל גולת-הגומי.

הוא היכה אותי שלוש מהלומות. אחרי השניה נפלתי. כששכבתי על הריצפה, הוריד מכה שלישית על ישבני. אחריכך הסתלק.

כשנסגרה הדלת מאחוריי, ניסיתי להרים את כיסוי-עיני במקצת, כדי לראות מה קרה בתא. ראיתי שלקח עמו את המיטה, המזרון והמימיה. רק השמיכה היתה ורוקה על הריצפה. שכבתי ושמתתי גם על השמיכה. לא יכולתי לשכב על גבי, מרוב כאבים.

כעבור חצי שעה חזר סוהר. שוב היכה אותי שלוש מכות במכשיר-עינויים. הוא לא טרח להקים אותי, אלא היכני כשאני שוכב.

הביקור הבא שלו נערך כעבור שתיים-שלוש. שוב היכה אותי אותה מנה. אני מתנאש לומר זאת, אבל בכיתי מרוב עינויים.

התחננתי לפניו: „מים!“ הוא לא ענה לי, סגר את הדלת והניחני לנפשי עד הבוקר. לא ישנתי.

בבוקר לא נפתחה הדלת כלל. לא הובאו לא אוכל ולא מים. כל הזמן שכבתי חבוש עיניים, כי לא העזתי להרים את הכיסוי, למרות שידי היו חופשיות.

הדלת חרקה. הקול הגס אמר: „קום!“ והסיר את התחבושת מעיני. ראיתי רבי-סרן בעל כומתת שחורה ושפם, שאותות-הצטיינות רבים קישטו את חזהו, עומד לפני. „האם יש לך בקשה?“ שאל אותי באנגלית.

היתה זאת ההודמנות הראשונה, מאז סואץ, שיכולתי לעמוד גלוי-עיניים ולדבר עם קצין. הוכרתי לי את הבטחה של הסגן-אלוף בסואץ שיחזירו אותי לאוניה בסורט-סעיד. אמרתי שאני נכה-מלחמה והתלוננתי על ההתנהגות והמכות שספגתי מאז איסמאעיליה ועד עכשיו. „האם אתה קצין?“ שאל אותי.

הכחשתי את הדבר, והוא לא התחכך עמי.

הוא שאל אם שתיתי או אכלתי. השבתי כי יומיים לא אכלתי ולא שתיתי טרט לשתי לגימות. הוא נתן לסוהר כמה פקודות בערבית, והודיע לי כי אסר עליו להכות אותי, וכי ציחה עליו לתת לי לאכול.

„עוד משהו?“ שאל באנגלית.

שאלתי מתי הם חושבים להחזיר אותי. הוא הבטיח לי שהחקירה תארך רק יומיים, וכי אז יעלו אותי על אוניה שתוביל אותי לאן שארצה.

אחרי שיצא, הובאו לי באמת מים במימיה, הוגשו לי מרק של פול וגריסים וסיתה.

מאז חל שינוי לסובה. נשארתי באותו תא. שכבתי לישון. אני חושב שישנתי לפחות 12 שעות, עד היום הבא. למחרת כלילה נפתחה הדלת, ונכנס סרן סודאני, גם הוא מקושט למכביר באותות-הצטיינות. הוא החזיק מתחת לביה-השחי מקל-גומי, בתור קישוט, נראה תוקפני ונוקשה. „האם אתה מבקש משהו?“ שאל.

„לא“, השבתי. „אני רק רוצה לדעת מתי ישתחררו אותי ומה הסיבה לכך ששיקרתי לי והביאוני הנה, על אף הבטחת הסגן-אלוף בסואץ לקפטן של האוניה.“ אמרתי שאינני

חשבתי שזה הכל. אחרי עשרים רגע אמר קול בערבית: „קום!“ קמתי. שוב העמידו לי ליד הקיר, ושוב היכו אותי במקל הגומי. הרביצו בי ארבע מכות, שעברו בי כמו

מכתחשמה איומה, לכל אורך גופי. אינני יכול לתאר את המכות האלה. מי שלא עבר את זה, לא יבין זאת. האדם מרגיש כאילו הוא מתפוצץ. אני חושב שהם ידעו כי שום אדם אינו יכול לעמוד במכה חמישית או שישית, מבלי להתעלף.

אחרי המכות סחבו אותי לחדר-החקירות שבקומה השניה. החייל סחב אותי במדרגות, כשהוא מושך בגסות בחולצתי. גם זה היה סימן ליחס החדש אלי!

בחדר החקירות המטירו עלי שוב מטר שאלות. הפעם היה הנושא: מלחמת-סיני. החוקרים רצו לדעת אם השתתפתי אישית במיבצע. עינתי בשלילה. הסברתי להם שאני נכה-מלחמה, ושלא השתתפתי במיבצע.

החוקרים לא היו סובלניים. הם צעקו „כזאב!“ ואמרו שיש בידם תמונות, אותן לקחו מתיקי, בהן אני מצולם. ידעתי שאלה הן התמונות שהצטלמתי בעזה, בבגדים אורחיים, אחרי הכיבוש.

שוב הורדתי למטה. הכל נעשה במהירות כל-כך גדולה שלא הספקתי אפילו לבקש מעט מים.

כבר יותר מ-12 שעות שלא שתיתי אפילו טיפה אחת.

בן-גוריון, גולדה, דיין

הושלמתי לחצר. נשכבתי ונרדמתי תחת עץ. השעה היתה שעת-הצהריים. לא העזתי לבקש מים. לא קיבלתי אוכל.

בשעה ארבע העירו אותי. בפעם הראשונה נתנו לי להוריד את הכיסוי מן העיניים. חייל הגיש לי מימיה. שתיתי לגימה ארוכה. עיני נחבשו מחדש.

כעבור חמש דקות הקימו אותי. קשרו את ידי מאחור בתחבושות והעמיסו אותי על טנדר. כשהורידו את הכיסוי מעיני, ניצלתי את ההודמנות להסביר שאני שתום-עין.

הם התחשבו בזה וקשרו לי רק עין אחת. אולם בטעות קשרו דווקא את העין השמאלית. אני רואה בימנית.

ראיתי שאנו נוסעים לאורך התעלה. המכונית היתה סגורה. לא ראיתי הרבה. נעצנו כשעה, נסיעה מטורפת על כביש טוב. משום-מה החליט הסמל לקשור לי שוב את שתי עיני. שאלתי לאן אנו נוסעים. האם לפורט-סעיד, כפי שהובטח לי? הוא ענה באנגלית רצוצה: „אל תדבר, יש לי הוראה שלא לשוחח!“

שני חיילים ישבו צופים אלי. לא יכולתי למתוח את רגלי. כשניסיתי ליישר רגל אחת, חבט בה אחד החיילים בקת הרובה. ידי היו כבולות מאחורי גבי. בסיבובים החדים הייתי נופל הצידה, כמו שק, והחייל שישב באותו צד היה דוחף אותי בגסות בחזרה.

אחרי שעה וחצי הרגשתי שאנו עולים על דרך בלתי-סלולה. המכונית עצרה ליד כפר. לפי רישורש המים הבחנתי ששתיים. לא העזתי לבקש מים, ולא קיבלתיים.

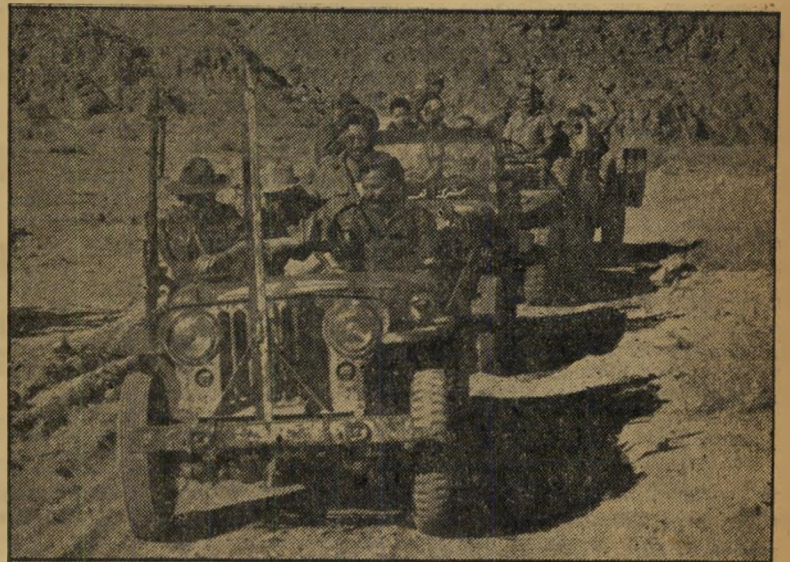
מסביב לסנדר התקהלו אנשים. נראה שהחיילים הפיצו מיד את הבשורה כי ישראלי במכונית. הקללות הומטרו מכל עבר. שלושה שמות בלטו במיוחד: בן-גוריון, גולדה מאיר, משה דיין.

מאותו רגע הפכו חיי לסיוט אחד גדול של סאדיום והתעללות. המכונית המשיכה בדרכה במהירות. נעצרה לשניה. שמעתי את חריקתה של דלת-ברזל נפתחת. עוד לפני שהמכונית יכלה להיכנס פנימה, נמשכתי החוצה ונזרקתי על פני קיבלתי חבטה איומה באף, ואני חושב שהעצם נשברה.

מסביב התקהלו אנשים, צעקות היסטוריות נפלטו מהם. נראה שכבר ציפו לי. הוקמתי. שיחררו לי את הידיים. הובלתי על-ידי משיכת חולצתי לאיזה תא. נפלתי בפינה, כולי תשוש. עדיין לא שתיתי מים, מלבד הלגימה מן המימיה כמה שעות לפני כן.

קול עמוק וחדש שאל אותי באנגלית: „אתה קצין?“ אמרתי: „לאו!“ הקול אמר: „כזאב!“ והפסיק לשאול. שמעתי תיקותוק של מכונית-כתובה. הוצאתי החוצה והובלתי מרחק של מאה מטרים, כשאני נמשך בחולצתי. רגלי נתקלו במדרגה. נפלתי.

הובאתי לחדר. העומדת לשניה. איש לא דיבר עמי. אני חושב ששם צילמו את

הננטיבים של שיוש התמונות האלה מימי ביקורי בעזה, אחרי מיבצע סיני, היו בארנקי בימי המעצר. אני מסער שהם גרמו לכך שהמצרים חשבו אותי לקצין. אני יושב בגיפ הראשון הנראה בתמונה, על חולות עזה.